

Cryogeen versus gewoon SBR-rubber: Wat is het verschil?

Vragen met een luchtje

In het forum op de website van Fieldmanager is een discussie gaande over cryogeen SBR-instrooi materiaal. Blijkbaar is niet iedereen bekend met de ins en outs van het materiaal. Wij brengen graag wat verduidelijking.

Auteur: Guy Oldenkotte

Onlangs stond *Fieldmanager* al uitvoerig stil bij het nieuwe kunstgrasveld van RVC '33 in Reeuwijk-Dorp. Toch had lezer Schenkels wat aanvullende vragen over het cryogeen SBR-rubbergranulaat dat veldenbouwer AAsportsystems heeft gebruikt als instrooi materiaal. Zo vroeg hij zich af welke voordelen dit granulaat heeft en waarom het duurder is dan gewoon SBR.

De redactie van *Fieldmanager* legde de vragen voor aan een aantal specialisten. Dimitri Nijs van Rumal legt uit: 'Cryogeen SBR is SBR dat wordt vermalen in bevroren toestand. Door het SBR-rubber eerst te bevriezen tot zo'n -60 tot -80 graden Celcius wordt het hard en breekt het in plaats van dat het scheurt.'

De Limburgse firma is de enige in Nederland die cryogeen SBR kan leveren. 'Het granulaat dat vervolgens wordt geproduceerd, heeft een mooiere vorm en heeft geen rafels zoals je dat bij gewoon SBR wel ziet,' aldus Nijs.

Minder onderhoud vereist

Volgens Nijs heeft cryogeen SBR dankzij die ronde vorm minder de neiging om te gaan zweven. 'Gewoon SBR wil nog wel eens naar boven drijven tijdens een regenbui. Cryogeen SBR heeft daar minder last van.' Dat is een van de redenen waarom Ceelen Sports Constructies de voorkeur geeft aan dit granulaat. 'Op een veld met cryogeen SBR-granulaat zal men daarom minder vaak het granulaat opnieuw hoeven te verdelen dan op een veld met SBR-granulaat,' verduidelijkt Theo Ceelen.

Groot voorstander

Spelers en omwonenden klagen regelmatig over de typische rubberlucht die SBR-granulaat kan afgeven. 'Voetballers klagen wel eens over gewoon SBR, wanneer een veld net is aangelegd. Zeker bij hogere temperaturen wil zich dat nog wel eens voordoen. Na verloop van tijd zal die lucht echter wel verdwijnen. Bovendien kun je het terugdringen door te sproeien,' zegt Dimitri Nijs. 'Maar bij cryogeen SBR heb je helemaal

geen last van dat probleem. Het product geeft geen geur af.' Theo Ceelen ziet nog een ander voordeel van cryogeen SBR. 'Omdat de korrels wat rond zijn, blijven ze minder aan de schoenen of kleren hangen. En ook geeft het minder af.' Dankzij cryogeen SBR-granulaat zouden er dus minder zwarte strepen op de kleding of bal achterblijven. Bovendien zal het granulaat dus minder snel, onbewust, op de vloer van de kantine of thuis in de wasmachine eindigen.

Milieuvriendelijker

Wanneer SBR-granulaat wordt besproken, komt altijd het milieuaspect ter sprake. Ene Meindert van Delft betreft in zijn reactie in het forum zink en PAK's in de discussie. In het verleden werd beweerd dat SBR-granulaat deze stoffen uitloogde en daarmee een risico vormde voor het milieu. Arie Verhoef, senior beleidsmedewerker Kwaliteit, arbo & milieu van Vereniging Vaco, merkt op dat de marginale uitloging uit rubbergranulaat als instrooi in kunstgrasvoetbalvelden geen significante milieueffecten heeft voor de bodem,

grond- en oppervlaktewater. Daarnaast mogen PAK's sinds januari 2010 niet langer worden toegevoegd bij de productie van banden. Dat beleid heeft geleid tot een aanzienlijke vermindering van de kans op milieuschade. In *Fieldmanager* is hier de afgelopen jaren verschillende malen aandacht aan besteed. Toch ziet Theo Ceelen een extra voordeel van cryogeen SBR ten opzichte van gewoon SBR. 'SBR komt met een leveringscertificaat waardoor je precies weet waar het vandaan komt,' zegt Ceelen. 'Het leveringscertificaat is het bewijs dat men weet waar het granulaat vandaan komt en dat het dus al voldeed aan de eisen voordat het werd vermalen.' Dat klinkt goed, maar Ceelen heeft wel eens ervaren dat in een levering een partij zat die eigenlijk niet aan het certificaat voldeed. 'Wij hebben wel eens gehad dat we een partij SBR kregen die afkomstig bleek te zijn uit Engeland. Als de leverancier in Engeland minder hoge kwaliteitseisen hanteert dan wij hier in Nederland gewend zijn, dan heb je een probleem.' Volgens Ceelen is de kans daarop kleiner bij cryogeen SBR-granulaat dan bij gewoon SBR-granulaat. 'Je kunt met het blote oog zien dat het om cryogeen SBR-granulaat gaat. Dan weet je bijna direct dat het in orde is. Het loont niet om het granulaat uit het buitenland te halen om het vervolgens te mengen met cryogeen granulaat uit ons land.'

Financiële consequenties

Volgens Arjan Knottnerus van AAsportsystems hebben ze hun advies voor cryogeen SBR-

granulaat uitvoerig gemotiveerd aan de vereniging. Toch vroeg de heer Schenkels zich af of het granulaat 'dwingend' kan worden voorgeschreven. 'De veldenbouwer is verplicht dezelfde constructie te bouwen als die is voorgelegd aan Fifa toen goedkeuring op de constructie werd gevraagd,' zegt Henk Mink namens testinstituut Kiwa Isa Sport. 'Als die constructie destijds cryogeen SBR bevatte, dan zijn ze verplicht om ook nu cryogeen SBR-rubber te gebruiken. Ze mogen dat niet zomaar veranderen zonder toestemming

van Fifa.' Andere verplichtingen bestaan niet volgens Mink. Aan cryogeen SBR-granulaat hangt een prijskaartje dat stevig afwijkt van de prijs die doorgaans voor gewoon SBR wordt betaald. 'Cryogeen SBR kost vanaf de fabriek bijna tweemaal zoveel als gewoon SBR,' erkent ook Dimitri Nijs. Zoals van een goede fieldmanager mag worden verwacht, wil de heer Schenkels het extra bedrag dat voor het instroommateriaal is betaald, niet direct accepteren. 'Waarom is cryogeen zoveel duurder dan gewoon SBR-granulaat?' luidde zijn afsluitende vraag. 'Dat is vanwege de stikstof die we gebruiken om het tweemaal te bevriezen voordat we het vermalen. Stikstof is nu eenmaal duur,' laat Nijs weten.

De redactie hoopt dat het verschil tussen gewoon SBR en cryogeen SBR nu volledig duidelijk is voor de heer Schenkels uit Reeuwijk-Dorp.

Zit u ook met een probleem, of wilt u eveneens wat meer weten? Gebruik het forum op de website van Fieldmanager om het onder de aandacht te brengen. Wie weet, heeft een andere lezer het antwoord op uw vraag, of ziet de redactie uw vraag als aanleiding voor een artikel.

Wanneer SBR-granulaat wordt besproken, komt altijd het milieuaspect ter sprake.